

א. במדבר פרק כו, פסוקים נד-נו

(נד) לרב תרבה נחלתו ולמעט תמעט נחלתו איש לפי פקדיו יתן נחלתו:

(נה) אך בגורל יחלק את הארץ לשמות מטות אבתם ינחלו:

(נו) על פי הגורל תחלק נחלתו בין רב למעט: ס

ב. רש"י במדבר פרק כו, פסוק נד

(נד) לרב תרבה נחלתו - לשבט שהיה מרובה באוכלוסין נתנו חלק רב, ואף על פי שלא היו החלקים שווים, שהרי הכל לפי רבוי השבט חלקו החלקים, לא עשו אלא ע"י גורל, והגורל היה על פי רוח הקודש, כמו שמפורש בבבא בתרא (קכב א) אלעזר הכהן היה מלוכש באורים ותומים, ואומר ברוח הקדש אם שבט פלוני עולה, תחום פלוני עולה עמו. והשבטים היו כתובים ב"ב פתקין, וי"ב גבולים ב"ב פתקין, ובללום בקלפי והנשיא מכניס ידו לתוכה ונוטל שני פתקין, עולה בידו פתק של שם שבטו, ופתק של גבול המפורש לו, והגורל עצמו היה צווח ואומר אני הגורל עליתי לגבול פלוני, לשבט פלוני, שנאמר על פי הגורל...

ג. ויקרא פרק טז פסוק ח

ונתן אהרן על שני השערים גרלות גורל אחד ליקוק וגורל אחד לעזאזל:

ד. יונה פרק א, פסוק ז

ז) ויאמרו איש אל רעהו לכו ונפילה גרלות ונדעה בשלמי הרעה הזאת לנו ויפלו גרלות ויפל הגורל על יונה:

ה. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף מג עמוד ב

בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא ליהושע חטא ישראל, אמר לפניו: רבונו של עולם, מי חטא? אמר ליה: וכי דילטור אני? לך הפל גרלות. הלך והפיל גרלות, ונפל הגורל על עכן, אמר לו: יהושע, בגורל אתה בא עלי? אתה ואלעזר הכהן שני גדולי הדור אתם, אם אני מפיל עליכם גורל - על אחד מכם הוא נופל. אמר לו: בבקשה ממך, אל תוציא לעז על הגרלות, שעתידיה ארץ ישראל שתתחלק בגורל שנאמר אך בגורל יחלק את הארץ.

ו. תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף קו עמוד ב

תניא, ר' יוסי אומר: האחין שחלקו, כיון שעלה גורל לאחד מהן - קנו כולם. מ"ט? אמר ר' אלעזר: כתחלת ארץ ישראל, מה תחלה בגורל, אף כאן בגורל. אי מה להלן בקלפי ואורים ותומים, אף כאן בקלפי ואורים ותומים! אמר רב אשי: בההוא הנאה דקא צייתי להדדי, גמרי ומקנו להדדי.

ז. שולחן ערוך חושן משפט הלכות חלוקת שותפות סימן קעג, סעיפים א-ב

השותפין...אם חלקו בגורל, לאחר שעלתה הגורל לאחד מהם נתקיימה החלוקה לכולם. הגה: מיהו (בתשובה, והביאו הטור) כתב הרא"ש דאין הגורל קונה, רק מברר החלקים, ואם החזיק אחד בחלקו, החלוקה קיימת וע"ל סימן קנ"ז סעיף ב.

ח. סמ"ע סימן קעג ס"ק ד

והטעם דנתקיימה החלוקה לכולם, פירש (רש"י) [רשב"ם ב"ב ק"ו ע"ב ד"ה אמר רב אשי] ע"פ הגמרא דבההיא הנאה דשמעי להדדי לחלוק בגורל ליטול כל אחד חלקו דאין חפצין עוד בשותפות, גמרי ומקני אהדדי כדי שלא יהיה עוד עיכוב בהדבר.

ט. שולחן ערוך יורה דעה הלכות מעונ ומכשף סימן קעט סעיף א

אין שואלים בחוזים בכוכבים ולא בגורלות. הגה: משום שנאמר: תמים תהיה עם ה' אלהיך (דברים יח, יג) (ב"י בשם תוספות דע"פ ובשם ספרי). וכ"ש דאסור לשאול בקוסמים ומנחשים (פסקי מהרא"י צ"ו).

י. ביאור הלכה סימן קלב

קונטרס מאמר קדישין בו יבואר דיני קדיש בקיצור ומלוקט מלבוש ומ"א וכנסת יחזקאל ודה"ח ומגן גבורים וש"א - חמשה חילוקים הם באמירת קדיש ואלו הם בן שבעה ובן שלשים ובן י"ב חודש ויום הפסקה [דהיינו שפוסק בו מלומר קדיש] ויאצ"ט. ויש לכל אחד מדרגה בפני עצמו. וטעם חלוקות אלו ומדרגתם נראה שיסודו חז"ל לפי מדת הדין המתוח והקדיש הוא להגין... אם יש שני אבלים שוים כגון של שבעה או של שלשים או י"ב חודש של יא"צ יטילו גורל ביניהם ומי שעלה הגורל עליו לומר ערבית יש לשני קדיש אחד שחרית בלי גורל ועל הקדיש הג' יטילו גורל [וכן אם יש הרבה ג"כ יטילו גורל ומי שיאמר ערבית מחמת הגורל לא יונח בגורל עד שיאמרו השאר אבלים כל אחד קדיש אחד וכשיחזור חלילה יטילו כולם גורל יחדו מחדש]... אם יש כמה יא"צ והטילו גורל והיה לשנים אותיות שוים גדולים במנין הגורל בטל לגמרי ויטילו גורל מחדש כל היא"צ אמנם אם אחד היה לו אות גדול שעולה לו מנין הגורל ואחריו שנים שוים אזי הראשון זכה והאחרים יטילו גורל כולם אף זה שהיה לו אות פחות משנים אלו ולא זכה רק הראשון...

יא. שו"ת האלף לך שלמה חלק אורח חיים סימן סב

שא' לבאר לך איך אנו נוהגין להטיל גורל בקדיש וכדומה הא כתב הש"ך בשם התוס' דאין שואלין בגורלות. הנה דע כוונת התוס' הו' על מה ששואלין בגורלות על להבא מה יהי' כגון אם יחי' החולה או ימצא האבדה וכה"ג על ענינים דלהבא אין לשאול דכתיב תמים תהי' עם ה' אלקיך אבל להפיס בין ב' ענינים לידע אם שייך לזה או לזה זה ודאי מותר ואין שייך בזה לומר תמים תהי' שהרי בבהמ"ק הי' מפייסין מי שוחט וכו' וכן שנינו במשנה ופוסקים אין מטילין וכו' ביום טוב מכלל דבחול שרי להטיל גורל וכן בקרא מפורש אך בגורל תחלק הארץ ואיך מצוה הקדוש ברוך הוא לעשות דבר שלא כהוגן ובע"כ דבכה"ג ליכא איסור גורל כלל לכך להטיל על קדישים או כדומה לזה אין בזה מיחוש ופקפוק כלל.

יב. United States v. Holmes (Circuit Court, E.D. Pennsylvania, 1842)

By what mode, then, should selection be made? The question is not without difficulty ... when the ship is in no danger of sinking, but all sustenance is exhausted, and a sacrifice of one person is necessary to appease the hunger of others, the selection is by lot. This mode is resorted to as the fairest mode, and, in some sort, as an appeal to God, for selection of the victim.

יג. שו"ת יביע אומר חלק ו - חו"מ סימן ד

ואזכרה ימים מקדם כי בימי חרפי עמדותי על דברי הגאון תפארת למשה ביו"ד (סי' קנז ס"א) על מ"ש הרמ"א בהגה שם, ומקורו בירושלמי ספ"ח דתרומות, סיעת בני אדם שאמרו להם עכו"ם תנו לנו אחד מכם ונהרגנו אם לאו הרי אנו הורגים את כלכם, אפי' כולם נהרגים לא ימסרו להם נפש אחת מישראל. וכל ע"ז התפארת למשה, ונ"ל דמכל מקום מותר למסור להם אחד ע"פ גורל שיטילו ביניהם, כמעשה יונה הנביא... ותמיהני שאיך יתכן לסמוך על הגורל בדיני נפשות, שהרי אפי' בממון אמרינן דהוי אסמכתא דלא קניא, כ"ש בענין נפשות. והראיות שהביא אינן ראיות כלל. שהגורל שהטילו המלחים ונפל הגורל על יונה, לפי פשוטי המקראות, זה היה רק בכדי שידעו בשלמי הרעה הזאת להם, ולאחר שנפל הגורל על יונה, והגיד להם כי מלפני ה' הוא בורח, חתרו להשיב אל היבשה ולא יכולו כי הים הולך וסוער עליהם, והיה ברור כי בשלו הסער הגדל הזה עליהם, וכמו שהודה יונה הנביא בעצמו, ואז נאלצו להשליכו לים, אבל לא שסמכו על הגורל בלבד.

יד. שו"ת חוות יאיר סימן סא

...מ"מ גורל שאני דבלה"נ מסוגל להשגחה ע' שו"ת גאוני קדמאי (סי' ס') שאין הגורל אלא מפי שמים שנא' עפ"י הגורל תחלק הארץ והעובר על הגורל כעובר על עשרת הדברות כי ראינו מן התורה מן הנביאים ומן הכתובים שסמכו על הגורל באשר נעשה בלי מחשבות אדם ופעולת אנוש מצד התחכמות אך בגורל תחלק הארץ וכן סמכו על הגורל במיתת עכן ויונתן לולי שפדאוהו העם לא מצד הודאתו ונאמר בחיק יוטל הגורל ומה' כל משפטו ואפילו בא"ה היה מקובל זה כמו גבי יונה והמן הרשע לפשטי' דקרא תשו' בעל יד דוד בתשו' מגד שמים סימן י"ד שדחה דברי המחבר משום שעכן הודה מעצמו, ועוד דהתם עפ"י הדיבור הוי מפני שקרוב הדבר שאם הגורל כהוגן ידבק בו השגחה עליונה כמ"ש הבה תמים מש"כ אם הגורל מקולקל אין מבוא לומר שמי שזכה מאת ה' היתה זאת הן שהקלקול ע"י תחבולת אנוש או בשגגה עכ"פ הגורל מקולקל ומצי כל חד למימר אלו נעשה הגורל כהוגן היה קיימא לי שעתה ע"פ מזלי או ע"פ תפילתי שיתן לי הצלחה בכל עסקי יותר.

טו. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כד עמוד ב

משנה. ואלו הן הפסולין - המשחק בקוביא והמלוה בריבית, ומפריחי יונים, וסוחרי שביעית. אמר רבי שמעון: בתחילה היו קורין אותן אוספי שביעית, משרבו האנסין חזרו לקרותן סוחרי שביעית. אמר רבי יהודה: אימתי - בזמן שאין להן אומנות אלא הוא, אבל יש להן אומנות שלא הוא - כשרין

גמרא. משחק בקוביא מאי קא עביד? - אמר רמי בר חמא: משום דהוה אסמכתא, ואסמכתא לא קניא. רב ששת אמר: כל כי האי גוונא - לאו אסמכתא היא. אלא: לפי שאין עסוקין ביישובו של עולם. מאי בינייהו? - איכא בינייהו דגמר אומנותא אחריתי...

טז. רמב"ם הל' גזילה ואבידה פרק ו, הל' י"א

המשחקין בקוביא כיצד, אלו שמשחקין בעצים או בצרורות או בעצמות וכיוצא בהן ועושים תנאי ביניהם שכל הנוצח את חברו באותו השחק יקח ממנו כך וכך הרי זה גזל מדבריהם אף על פי שברצון הבעלים לקח הואיל ולקח ממון חברו בחנם דרך שחק והתל הרי זה גזל. וכן המשחקין בבהמה או בחיה או בעופות ועושים תנאי שכל שתנצח בהמתו או תרוץ יותר יקח מחברו כך וכך וכל כיוצא בדברים אלו הכל אסור וגזל מדבריהם.

והמשחק בקוביא עם הגוי אין בו איסור גזל אבל יש בו איסור עוסק בדברים בטלים שאין ראוי לאדם שיעסוק כל ימיו אלא בדברי חכמה וביישובו של עולם.

יז. רמ"א חושן משפט הלכות מקח וממכר סימן רז סעיף יג

הגה: ויש אומרים דג' חלוקין בדיני אסמכתא, דכל מה שאין בידו ותלוי ביד אחרים, כגון שא"ל: קנה לי יין ממקום פלוני ואם לא תקנה תחייב לי בכך וכך, דזה אינו תלוי בו דדילמא לא ירצו למכור לו, הוי אסמכתא בכל ענין ולא קני; ומה שיש בידו לעשות אם לא גזים, כגון שאמר: אם אוביר ולא אעבוד אשלם במיטב, לא הוי אסמכתא, וקניא; אבל אי גזים ואמר: אם לא אעבוד אשלם אלפא זוזי, הוה אסמכתא ולא קניא. אבל אם אין בידו לגמרי, ולא ביד אחרים, כגון המשחק בקוביא וכיוצא בו, שאינו יודע אם ינצח או לא ואפילו הכי התנה, ודאי גמר ומקני מספק... וי"א דאינו מותר רק כשהדף שהמעות מונחים עליו קנוי לשניהם (תוס' פ' הנ"ל ב"י בשם ר"י).

יח. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שכב סעיף ו

המחלק לבני ביתו מנות בשבת, יכול להטיל גורל לומר: למי שיצא גורל פלוני יהיה חלק פלוני שלו; והוא שיהיו החלקים שווים, ואינם עושים אלא כדי להשוותם שלא להטיל קנאה ביניהם, אבל עם אחרים אסור כיון שמקפידין זה על זה יבואו לידי מדה ומשקל; אבל ליתן מנה גדולה כנגד מנה קטנה ולהטיל גורל עליהם, אפילו בבני ביתו ובחול, אסור משום קוביא. ויש אומרים דעם בניו ובני ביתו מותר להטיל גורל אפי' על מנה גדולה כנגד מנה קטנה, מפני שאין מקפידים. הגה: ואסור להטיל גורל בשבת, אפילו ע"י א"י (מהרי"ל).

יט. משנה ברורה על שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שכב סעיף ו

כב) ולהטיל גורל וכו' - היינו דמי שיזכה בגורל יטול הגדולה ומי שיתחייב יטול הקטנה הוא בכלל שחיקת קוביא ממש. [קוביא הוא מה שמשחקין בעצים] וקוביא הוא אבק גזל מדבריהם שאין דעתו להקנותו בקנין גמור ולהכי אסור אף בחול ואף דבעה"ב עם ב"ב לא שייך גזל כלל שהרי הכל שלו מ"מ אסור דלמא אתי לסרוכי בקוביא עם אחרים ובאחרים בודאי אסור בחול וכ"ש בשבת דקוביא דמי למקח וממכר.

כד) להטיל גורל - היינו אם הוא לחלק איזה דבר ואסור אפילו במקום דאתי לאינצויי אבל להטיל גורל מי יאמר קדיש או מי שיעלה לתורה שרי דהא היו מפסיין בשבת במקדש מי שוחט מי זורק [מ"א] ועיין בנזר הקודש שהביא בשם שבות יעקב ח"ג סי' כ"ד ששמע שאינו מותר רק להטיל גורל מתוך הספר כנהוג אבל להטיל גורל ע"י פתקאות שנכתבו מע"ש שם כ"א עליו ומטילין בקלפי ומוציאין פתקא מי שיעלה לס"ת אסור וכ"כ בספר החיים.

כ. תשובות והנהגות כרך ד סימן שיא

האם מותר לקנות כרטיס השתתפות בהגרלה

בענין הגרלה, שרבים קונים כרטיסי הגרלה כדי להשתתף בהגרלה והזוכה מקבל פרס, ורב אחד פירסם שלספרדים אסור להשתתף בהגרלות, שלדעת המחבר בח"מ (ר"ז ס"ק י"ג) כל האומר "אתן אם יהיה" נקרא אסמכתא שסמך דעתו שירויח, ואף כאן הקונה כרטיס דעתו להרויח ורק משום כך קנה והוה אסמכתא דאסור ויש בזה גזל מדרבנן, אבל לדעת הרמ"א האיסור הוא רק אם זה אומנותו, ולפי זה הספרדים הנוהגים בכל ענין כשיטת המחבר אסורים להשתתף בהגרלה, וכפי ששמעתי יש באמת עוד מרבני הספרדים שאסרו להשתתף בהגרלה כיון שזהו גזל וכעין משחק בקוביא.

אמנם דבריו תמוהין מאד, שכאן לא שייך לאסמכתא כלל, ... אבל כאן קונה כרטיס ששוה עכשיו בשוק כמה דולרים, ויכול למכור אותו עכשיו ולקבל את שויו, ... עוד נראה שכיון שרבים נכנסים לספק זה ואין להם קשר זה עם זה, אדעתא דספק נכנסו וגמרי דעתם באמת, ורק כשנמצאים מספר אנשים ביחד במשחק ואחד מהם בלבד מנצח, יש מקום לחשוש משום אסמכתא. ולכן לא נקרא גזל גם מדרבנן... ועוד נראה שאסמכתא דלא קנה היינו משום שסומך שהדברים יסתדרו כרצונו ולטובתו, וכשלא מצליח הוה אסמכתא, אבל כאן הלא יודע מעיקרא שהסכומים שלו לזכות הם קלושים מאד, ומ"מ כיון שסכום הזכיה הוא גדול מאד, והסכום שדורשים עבור הכרטיס הוא פשוט, סומך דעתו לכך, וכה"ג לא נקרא אסמכתא

ומעכשיו נראה פשוט שהקונה כרטיס הגרלה אין בזה חשש אסמכתא, ולא שונה הדבר מכל השקעה שקונה ומקוה שיהיה מוצלח, אבל אין לו שום בטחון, ואם בסוף הפסיד ודאי לא נקרא אסמכתא, ואף כאן קנה כרטיס בתקוה בעלמא שירויה, ומשום שהסכומים קלושים מאד המחיר בזול מאד, אבל סומך דעתו ומוכן באמת גם להפסיד...עכ"פ נראה שבקניית כרטיס לא שייך אסמכתא, והיינו בין לאשכנזים ובין לספרדים.

כא. שו"ת יביע אומר חלק ז - חושן משפט סימן ו

מסקנא דדינא שהספרדים ועדות המזרח אסור להם להשתתף בקניית כרטיסי מפעל הפיס, וכל שכן כרטיסי ספורט למיניהם שמשחקים בשבת ומחללים שבת בפרהסיא, ונמצא שהוא מסייע ידי עוברי עבירה. ואף לאשכנזים יש לאסור בזה. (וע' בשו"ת ישכיל עבדי חלק ח' עמוד פט ס"ס ה). ושומע לנו ישכון בטח.

כב. מרדכי מסכת בבא קמא פרק שור שנגח ד' וה' [רמז מו]

ומצאתי [עוד] בשם רבינו נתנאל (*מקנין) [*מקנו"] דאסמכתא קניא לגבי הקדש וצדקה שהרי אסמכתא קונה [מן התורה] כדאמר מנין לערב מן התורה דכתיב אנכי אערבנו והיינו אסמכתא.

כג. פתחי חושן דיני קנינים, פרק כא הערה לב

ונראה שהגרלה לטובת צדקה או מוסדות אין בזה משום אסמכתא ... ואע"פ שיש קונים ההגרלה לשם הגרלה, מ"מ נראה שעיקר ההגרלה יש בו משום צדקה...

כד. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן עו

והא דהגרלה דנעשית ממוסד איזו צדקה אם רשאים לקנות כרטיסי הגרלה מכספי מעשר, הנה בעצם תלוי איזה מין הגרלה הוא אם יש לזה שיוי ממון או אין להם שום שיוי, היינו דהגרלה שיש לה קצבה להכרטיסים כגון שלהרויח אלף עושין למשל רק חמשה אלפים כרטיסים שנמצא שהוא ספק ידוע דאחד מחמשת אלפים ירויח ושייך לשום כמה שזה ספק זה דאחד מחמשת אלפים ירויח סך אלף דאלא... ואיכא הגרלה דאין לה קצבה כגון שמוסד הצדקה מוכרת כרטיסים בלא מספר ...שא"כ אין לספק כזה שום שיוי...

כה. ישכיל עבדי, יו"ד חלק ח,ה (ג)

האם מותר לקנות כרטיס הגרלה של מפעל הפיס...ע"כ איני רואה שום חשש בזה ואדרבה מצוה איכא, לפי מה ששמעתי אומרים דאלו בעלי מפעל הפיס הם תורמים הרבה מזה למוסדות חסד, ועוזרים לזה לבנינים וכדומה, ומצוה קעבדי...

כו. שו"ת רב פעלים חלק ב - יורה דעה סימן ל

ונראה לי ליישב מנהג העולם בגורל של י"א נצי"ב בטעם נכון בעזה"י, והוא כי רוב ככל עושין זה הגורל על חפצים, דהיינו שיש לאדם חפץ א' ורוצה למכרו בהרווחה ביותר מן שווי, על כן מאסף חלקים של הדמים מבני אדם, ולוקח דמי החפץ לעצמו מאלו האנשים שנכנסו בהטלת הגורל, וכותב שם כל אחד בפתקא אחת, ואז אחר שמטיל הגורל וזוכה אחד משמות של הפתקאות, אז הוא לוקח לו את החפץ מאותו אדם בעל החפץ, באופן שאין הזוכה נוטל המעות שנתנו בעלי הפתקאות, אלא נוטל החפץ שהוא ביד האדם שקבל הדמים מכל בעלי פתקאות, ...ואם יש חשש בזה הוא אצל בעל החפץ שלקח המעות מיד המשחקים, ולכן בכה"ג אין שום חשש ביד כל או"א מן המשחקים הזוכה בגורל בחפץ ונוטלו, ולכן נהגו היתר בזה השחוק של י"א נצי"ב שעושין על החפץ. ובזה ממילא תבין, כי גם נידון הגאון חוות יאיר שהמשחקים נתנו המעות על כוס הכסף, שהזוכה לקח הכוס ולא לקח מעות, אין ביד הזוכה בגורל שום חשש, ואפשר שגם ביד בעל הכוס אין חשש, כי קיבל המעות ברצון בעלי הפתקאות, וגמרו ומקנו ליה בכה"ג כל או"א מעות שמסר בידו.

וכמה היא הפחות שבהשתדלות אשר הוכרחנו לעשות? – כך אמר רבינו זונדל מסאלאנט זצ"ל: "הלא צריכים לעסוק בהשתדלות רק מפני שאין לנו ראויים לנסים גלויים, וע"כ לנו מחויבים לעשות באופן אשר ההשפעה היורדת אלינו יהיה אפשר לתלותה באיזה סבה (והרוצה לטעות שהוא דרך הטבע יבא ויטעה): א"כ בזה נגמר השיעור, אם ע"י ההשתדלות אף היותר קטנה, יהיה מקום לטועה לתלות בסבה טבעית." ועל עצמו אמר: "אני קונה שטר הגרלה, ובזה אני יוצא ידי חובת ההשתדלות: כי הרי אם אזכה בגורל, אפשר לתלותו בדרך הטבע."

כח. ספר ילקוט הגורלות זוטא, קונטרס א', הוצאת בקאל ירושלים, תשכ"א (מוויקיפדיא)

[סדר גורל הגר"א] יקח חומש שלם וישים ידיו על פסוק זה ספר תולדות אדם (בראשית ה' א') ויאמר פסוק "ונתן אהרן על שני השעירים גורלות גורל אחד לה' - וגורל אחד לעזאזל" (ויקרא טז' ח'). ויאמר יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו למען שמותיך הקדושים והטהורים היוצאים מס"ת הפסוק הזה למפרע... כך יאמר ג"פ ובכל פעם יזכור שאלתו והיפוך ז' עליו וז' דפין ז' עמודים ז' פסוקים ז' שיטין ז' תיבות ז' אותיות ויבקש הפסוק שמשם ואילך המתחיל באות ז' ושם תשובתו.

כט. ספר שדה צופים על מס' בבא בתרא (מאת הרב שמואל פרידמאן) דף קכב. ד"ה ולא נתחלקה הארץ

...ואציין כאן מה שראיתי לספר, כי הגרי"ז מבריסק זצ"ל נקלע בעת מלחמת עולם השניה בוויילנא, וקיבל רשימות יציאה, ונסתפק אם לעלות לא"י או לארה"ב, והטיל את גורל הגר"א, ועלה הפסוק (תהלים קד, ח) עלו הרים ירדו בקעות אל מקום זה יסדת להם, והבין הגרי"ז כי מ"ש "מקום זה יסדת להם" קאי על א"י, וכן עשה. ויש מוסיפין כי בנסיעת הגרי"ז בתחומי טורקיי, במסילת הרכבת, שעלתה הרים וירדה לבגעות, אמר הגרי"ז שכעת מבין ג"כ את הרישא של הפסוק שיצא לו הגורל הנ"ל "יעלו הרים ירדו בקעות".

ל. שו"ת הרמב"ם סימן קעב

שאלה ויורנו בדבר מי שפותח בספרי תורה על דרך הגורל, האם זה מותר אם לאו, ביחוד מאחר שאותו האיש שליח צבור והוא בא אל גויים וערלים לפתוח להם ולהטיל להם (גורל) ונתפרסם בזה אצלם. ולפעמים יצאה מזה תועלת. האם זה מותר לו? ואין עליו בזה בושא ואין לצבור עליו תרעומת ולא חלול השם. והאם יוסר בגלל זה ממינו או לא? יורנו הדרתו הקדושה ושכרו כפול מ"ה. התשובה מונעים אותו מלעשות כך לגויים, לפי שבזה חילול אבל לא יוסר (ממינו) ולא יענש. וכתב משה.

לא. שו"ת אגרות משה חושן משפט חלק ב סימן עה

ובנך היקר נכדי הרה"ג ר' מרדכי שליט"א הוסיף שראוי להגדיר בדיוק מה נחשב ח"י שעה ומה נחשב ח"י עולם, הנה החלוק הוא אם יש לפנינו שני חולים ושניהם אפשר שיתרפאו בדרך הטבע ממחלות אחרות שאירע להם, יש להקדים החולה ששייך שיתרפא שיחיה יותר משנה שהוא לא אבד חזקת חיים שלו מחולה האחר שלפי דעת הרופאים לא יחיה יותר משנה שהוא בחשיבות טרפה להרופאים ועוד גרוע שלא יוכל לחיות יותר משנה וטרפה באדם הא שייך שיחיה אפילו הרבה שנים, אבל כשנידון הוא בשומת חיו של הרופאים לא יחיה יותר משתי שנים אין נוגע שוב כלום להלכה דשניהם שוין לחשיבות דחזקת חיים, ואמירת הרופאים שלא יוכל לחיות לא מגרע כלום החזקת חיים שלו, וליכא בשביל זה דין קדימה וצריך הרופא לילך למי שנקרא תחלה ולמי שקרוב לביתו יותר וכששוין בזה צריך להקדים לפי סדר מתני' דהוריות (י"ג ע"א) ואם לא ידוע זה להרופא יהי' גורל, כן נראה לע"ד.